

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3170/2016. (VIII. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 12.Pk.50.004/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó a Fővárosi Ítéltábla 12.Pk.50.004/2016/2. számú végzése, valamint a Pest Megyei Területi Választási Bizottság 9/2016. (VII. 28.) számú TVB határozata (a továbbiakban: TVB határozat) és Gyömrő Város Helyi Választási Bizottsága 6/2016. (VII. 25.) HVB határozata (a továbbiakban: HVB határozat) ellen terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a és a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt 2016. augusztus 3-án, a Fővárosi Ítéltábla útján az Alkotmánybírósághoz. Az alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróságra 2016. augusztus 4-én érkezett be. A panaszbeadvány a támadott bírói döntést az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, R) cikk (3) bekezdésével és 37. cikkével tartotta ellentétesnek.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panaszból és a melléletként csatolt dokumentumokból megállapítható, hogy Gyömrő Város Helyi Választási Bizottsága, a Ve. 132. §-ában foglalt hatáskörében eljárva, a 2016. július 25-én kelt HVB határozatával egy jelöltet (a település lemondott előző polgármesterét) polgármester-jelöltként nyilvántartásba vett. Az indítványozó a HVB határozata ellen a Ve. 208. §-a alapján, 2016. július 27-én kifogást nyújtott be, és kérte annak megsemmisítését. Álláspontja szerint a polgármester-jelölt nyilvántartásba vétele sérti az Alaptörvényt, valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) és a Ve. több rendelkezését, köztük a választás tisztaságának megóvása, illetve a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelveket. A nyilvántartásba vett polgármester-jelöltet ugyanis korábban 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett adócsalás büntette és 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége miatt a bíróság jogerősen elmarasztalta, és halmazati büntetésül 9 hónap – végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett – börtönbüntetésre ítélte. Az elítélt előzetes mentesítésben nem részesült. A polgármester-jelölt erre hivatkozással mondott le korábbi polgármesteri tisztségéről, és emiatt vált szükségessé az időközi választás kiírása. Az Mötv. 38. § (1) bekezdés *b*) pontja kimondja, hogy „[m]éltatlanság miatt a képviselő-testület határozatával megszünteti annak az önkormányzati képviselőnek a megbízását, akit szándékos bűncselekmény miatt jogerősen szabadságvesztésre ítélték”. Az Mötv. 72. § (4) bekezdése szerint pedig „[a] polgármesterre megfelelően alkalmazni kell az önkormányzati képviselőre vonatkozó összeférhetlenségi, méltatlansági, vagy nyilatkozat-tételi szabályokat [...]”. Az indítványozó szerint a polgármester-jelölt esetleges megválasztása esetén rá a hivatkozott törvényi rendelkezések lesznek irányadók, ezért őt hiába választanák meg, a képviselő-testületnek az Mötv. 38. § (5) bekezdése, 37. § (2)–(7) bekezdései és 69. § (1) bekezdés *d*) pontja alapján meg kellene állapítania a méltatlanságot, amelynek következtében a polgármester tisztsége megszűnik. A HVB határozata tehát olyan személyt vett nyilvántartásba polgármester-jelöltként, aki hivatalát megválasztása esetén sem tölthetné be.
- [3] A fellebbezés folytán eljáró Pest Megyei Területi Választási Bizottság a 2016. július 28-án kelt TVB határozatával a HVB határozatot helybenhagyta. A TVB határozat indokolása szerint az irányadó jogszabályhelyek alapján

csak annak a választópolgárnak nincs választójoga, akit a bíróság a választójogból kizárt. Mivel az indítványozó nem hivatkozott arra – és ilyen körülmény a becsatolt dokumentumokból sem tűnt ki –, hogy a nyilvántartásba vett polgármester-jelöltnek ne lenne választójoga, ezért a nyilvántartásba vétel a jogszabályi követelményeknek megfelel; a méltatlanság kérdéskörében való döntés pedig már nem tartozik a választási bizottság hatáskörébe.

- [4] A TVB határozat ellen az indítványozó bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet terjesztett elő. Az ennek folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2016. augusztus 1-jén kelt, 12.Pk.50.004/2016/2. számú végzésével – amely ellen a jelen alkotmányjogi panasz irányul – a TVB határozatot helybenhagyta. A Fővárosi Ítéltábla a végzés indoklásában a jogszabályi környezetet áttekintve rámutatott, hogy nincs olyan törvényi rendelkezés, amely a polgármester-jelölt nyilvántartásba vételének akadályát képezne. A polgármester-jelölt – mivel vele szemben a bíróság közügyektől eltiltás mellékbüntetését nem alkalmazhatott – a hatályos névjegyzékben olyan személyként szerepel, akinek „önkormányzati választójoga és választhatósága van”. Ezért a nyilvántartásba vétel törvényt sértőnek nem tekinthető; bár az indítványozó alappal hivatkozott arra, hogy a polgármester-jelölt a polgármesteri tisztséget az Mötv. 38. § (1) bekezdés b) pontja okán esetlegesen megválasztása esetén sem tölthetné be. „A méltatlanság jogkövetkezményeinek levonására azonban a Mötv. 37–38. §-aiban foglaltak szerint kerülhet sor.”
- [5] 3. A Fővárosi Ítéltábla végzésével szemben az indítványozó alkotmányjogi panaszt nyújtott be, és kérte – a TVB határozatra és a HVB határozatra is kiterjedő hatállyal – a döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, az Alaptörvény fent hivatkozott cikkei alapján.
- [6] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott döntések azért sértik az Alaptörvény rendelkezéseit, mert az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, az R) cikk (3) bekezdése és a 37. cikk együttes értelmezéséből levezethető, hogy valamennyi jogszabályt – így a Ve.-t is – az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni a jogalkalmazó szerveknek. A jogbiztonság alkotmányos követelménye megkívánja, hogy egy esetleges jogalkotói pontatlanságból eredő joghézag ne eredményezzen olyan helyzetet, hogy egy hivatalára méltatlan jelöltet válasszanak meg (adott esetben újra és újra) polgármesternek, pusztán azért, mert ezt a Ve. konkrétan nevesítve nem, csak az alapelvek szintjén tiltja. A nevezett polgármester-jelölt esetlegesen megválasztása ugyanis nyilvánvalóan jogszabálysértő helyzetet eredményezne: a településnek továbbra sem lenne polgármestere, mert a lemondás vagy a tisztség megszűnése után újabb időközi választást kellene kiírni, amelyen ráadásul ugyanezen polgármester-jelölt újra indulhatna. Ennek következtében akár a település működése is ellehetetlenülhet, ami sérti a jogállamiság alkotmányos alapértékét és a jogbiztonság követelményét.
- [7] Az indítványozó nem vitatja, hogy a nyilvántartásba vett polgármester-jelölt rendelkezik „(egyfajta) passzív választójoggal”, szerinte azonban ez sarkalatos törvényben – így az Mötv.-ben – jogszerű korlátozásnak vethető alá, olyan közhivatalok meghatározásával, „amelyek még bírósági tiltás hiányában sem tölthetők be.” Az ezzel ellentétes értelmezés az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, az R) cikk (3) bekezdését és 37. cikkét sértene.
- [8] A vizsgált jogi helyzet az alkotmányjogi panasz szerint a közpénzek hatékony és célszerű elköltésének általános kívánalmát is sérti, hiszen a választás költségei semmilyen célt nem szolgálnak, egy „fölösleges” választás pedig csak a közpénzből finanszírozandó költségeket növeli, társadalmi hasznosság nélkül.
- [9] A nyilvántartásba vett polgármester-jelölt indulási lehetősége a választáson megteveszti a választópolgárokat is, akik abban a tévedésben adhatják le a szavazatukat, hogy a nevezett polgármester-jelöltre polgármester lehet – ami pedig nem felel meg a valóságnak. Mindezek az indítványozó szerint az Alaptörvény, a Ve. és az Mötv. együttes értelmezéséből egyértelműen következnek, ezért kérte a Fővárosi Ítéltábla végzése, a TVB határozat és a HVB határozat alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [10] 4. A Ve. 233. §-a úgy rendelkezik, hogy: „(1) Az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közzétételétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. (2) Az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt. (3) Az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasszal kapcsolatos eljárás során az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 30. § (2), (3) és (5) bekezdése, 55. § (3) bekezdése, 57. § (1)–(1f) és (7) bekezdése, 58. § (1) bekezdése és 60. §-a nem alkalmazható.”
- [11] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alap-

- ján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek – jelen esetben figyelemmel a Ve. 233. §-ában foglalt, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszra vonatkozó speciális szabályokra is. Ezekon kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak.
- [12] Jelen alkotmányjogi panasz az TVB határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet elbíráló végzést támadja, a TVB határozatra és a HVB határozatra is kiterjedően. A Ve. kifejezetten meghatározza azokat az Abtv.-beli rendelkezéseket, melyek ebben a speciális jogorvoslati eljárásban nem alkalmazhatók, ezen túlmenően azonban az alkotmányjogi panasz indítványra, a befogadásról szóló döntésre és az ezt követő érdemi elbírálásra is az Abtv. – más jogszabály által nem kizárt – általános rendelkezései az irányadóak.
- [13] 5. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. §-a alapján megvizsgálta az alkotmányjogi panaszt, és ennek során megállapította, hogy az a befogadhatóság formai és tartalmi feltételeinek az alábbiak miatt nem felel meg.
- [14] Az Abtv. 27. §-a szerint: „[a]z Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.” Az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdései értelmében pedig az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli – többek között – az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont].
- [15] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában szereplő, megsértettnek állított alaptörvényi rendelkezések nem minősülnek olyan alaptörvényben biztosított jognak, amelyekre az Abtv. 27. § a) pontja, valamint az 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében alkotmányjogi panaszt lehetne alapítani. Amint azt az Alkotmánybíróság már korábban is megállapította, „alkotmányjogi panasz – a jobbiztonság egyes elemeinek kivételével – csak Alaptörvényben biztosított jog sérelmére alapítható, valamely államcél vagy egyéb alaptörvényi rendelkezés megsértésének a megállapítása alkotmányjogi panasz keretében nem indítványozható.” [3081/2015. (V. 8.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [16] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése – amennyiben annak kapcsán az indítványozó nem visszaható hatályú jogalkotásra vagy a felkészülési idő hiányára hivatkozik –, R) cikk (3) bekezdése és 37. cikke nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak, a felhívott alaptörvényi szakaszok címzettje nem az indítványozó, ezért alkotmányjogi panaszt sem lehet közvetlenül ezekre az előírásokra alapítani [l. pl.: 3267/2014. (XI. 4.) AB végzés, Indokolás [13], 3081/2015. (V. 8.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [17] 6. Fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz befogadására nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 50. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva – az Alkotmánybíróság Ügyrendje 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján – visszautasította.

Budapest, 2016. augusztus 9.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1392/2016.

